

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

Кафедра «Бізнес-консалтингу та міжнародного туризму»

ЗАТВЕРДЖУЮ

в.о.зав. кафедри, д.е.н., доцент

_____ С.В. Кальченко

«_____» _____ 2019р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Міжнародна економіка»

для здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр»
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Факультет економіки та бізнесу

2019 – 2020 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародна економіка» для здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування». – Мелітополь, ТДАТУ ім. Д. Моторного - 12 с.

Розробник: к.е.н., доцент Краснодєд Т.Л.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри бізнес-консалтингу та міжнародного туризму

Протокол № __ від «__» _____ 201__ року

в.о.зав. кафедри бізнес-консалтингу та міжнародного туризму

д.е.н, доцент _____ С.В.Кальченко

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу

Протокол № _____ від «_____» _____ 201__ року

Голова, доц. _____ А.А. Костякова

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів 4	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування» <small>(шифр і назва)</small>	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 120	Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»	Курс/рік підготовки	Семестр
Змістових модулів – 2		M1/5 рік	9
Тижневе навантаження: Аудиторних занять – 3 год. Самостійної роботи студента – 5,5 год.	Ступінь вищої освіти: «Магістр»	Вид занять	Кількість годин
		Лекції	20 год.
		Лабораторні заняття	-
		Практичні заняття	20 год.
		Семінарські заняття	-
		Самостійна робота	80 год.
		Форма контролю: екзамен	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу - формування теоретичних знань, умінь і практичних навичок у галузі міжнародної економіки, форм, методів та механізмів реалізації міжнародних економічних відносин.

Завдання курсу - вивчення сутності міжнародної економічної системи та закономірностей її розвитку, методів аналізу політико-правового, економічного, соціально-культурного середовища та інфраструктури міжнародної економічної діяльності; набуття знань про регулювання міжнародних економічних відносин, міжнародну валютну систему, методологію міжнародних розрахунків, процеси міжнародної економічної інтеграції; набуття вмій використовувати одержані знання у практичній зовнішньоекономічній діяльності України.

Предметом курсу є міжнародні економічні відносини, закони, закономірності, фактори, результати функціонування світового господарства та його головних складових частин в контексті еволюції людського суспільства.

У результаті вивчення дисциплін студент повинен:

Знати:

- теоретичні основи світової економіки як цілісної системи та головних її суб'єктів;

- особливості ринкових механізмів міжнародної економіки;

- галузеву структуру міжнародної економічної системи;

- регіонально-територіальну сферу світової економіки;

- глобальні проблеми світової економіки;

- теоретичну базу міжнародної економічної політики тощо.

Вміти:

- розкривати теоретичні основи світової економіки та міжнародних економічних відносин;

- аналізувати сучасні тенденції світової економіки;

- характеризувати міжнародні ринки товарів і послуг, фінансів, інвестицій, технологій та праці;

- розрізняти особливості міжнародних фінансово-економічних, торговельних територіальних угруповань;

- орієнтуватися в глобальних проблемах світової економіки тощо.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ

В еволюції міжнародних економічних знань можна виділити декілька етапів, починаючи від зародження міжнародно-економічної проблематики і закінчуючи виділенням світової економіки в окрему дисципліну. Як самостійна наука міжнародна економіка виникла і почала активно розвиватися в середині 20-го сторіччя. Вона є галуззю фундаментальної економічної науки, що вивчає світове господарство як систему, його основні складові (регіональні об'єднання країн, світові ринки, міжнародні економічні організації тощо), а також міжнародні економічні процеси та явища.

Знання майбутніми фахівцями основ міжнародних економічних відносин сприятиме розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України з іншими державами світу, посиленню її авторитету у міжнародному економічному співробітництві, скорішому вирішенню соціально-економічних завдань, що стоять перед державою. Активний розвиток міжнародних економічних зв'язків не лише сприятиме економічному зростанню, а й дасть змогу підтримувати і зміцнювати мирні взаємовідносини з державами світового співробітництва, знімати міжнародну напруженість, створювати систему колективної економічної безпеки.

Вивчення курсу міжнародної економіки в кінцевому підсумку дасть змогу студентам економічного напрямку вільно орієнтуватися в теорії та практиці світових економічних відносин та всебічно аналізувати тенденції в економіці зарубіжних країн і окремих регіонів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТА БАЗОВІ ПИТАННЯ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ ЯК НАУКИ

Тема 1. Світова економіка. Сутність, структура й основні етапи розвитку

- 1.1. Міжнародна економіка як дисципліна
- 1.2. Поняття світової економіки та міжнародних економічних відносин
- 1.3. Етапи становлення і розвитку світової економіки
- 1.4. Структура сучасної світової економіки
- 1.5. Основні показники розвитку світової економіки
- 1.6. Класифікація країн у світовій економіці
- 1.7. Середовище міжнародної економічної діяльності

Література: [1], [5], [6], [7], [10], [11], [12]

Тема 2. Фактори виробництва у світовому господарстві. Ресурсний потенціал сучасної цивілізації

- 2.1. Фактори виробництва у світовому господарстві
- 2.2. Місце і роль природно-сировинних ресурсів у світовій економіці
- 2.3. Паливно-енергетичний потенціал у світовому господарстві
- 2.4. Ресурси непаливної мінеральної сировини
- 2.5. Аграрно-кліматичний потенціал світового господарства
- 2.6. Земельні, водні і лісові ресурси

Література: [5], [6], [10], [11]

Тема 3. Міжнародна трудова міграція

- 3.1. Загальна характеристика населення і трудових ресурсів світу
- 3.2. Проблеми зайнятості у світовій економіці
- 3.3. Міжнародна міграція робочої сили
- 3.4. Державне регулювання міграції трудових ресурсів
- 3.5. Міжнародно-правові основи трудової міграції між країнами

Література: [3], [5], [6], [10], [11], [12]

Тема 4. Міжнародні науково-технічні зв'язки

- 4.1. Технологічні ресурси світу та світовий ринок технологій

- 4.2. Міжнародні некомерційні науково-технічні зв'язки
  - 4.3. Міжнародне спільне проведення науково-технічних досліджень
  - 4.4. Міжнародні комерційні науково-технічні зв'язки
  - 4.5. Ліцензійна торгівля технологіями між країнами
  - 4.6. Міжнародне регулювання передачі технологій
  - 4.7. Державне регулювання передачі технології
- Література: [5], [6], [10], [11], [12]

Тема 5. Міжнародні інвестиції. Міжнародний кредит

- 5.1. Сутність і форми міжнародного руху капіталу
  - 5.2. Масштаби руху міжнародних інвестицій, їх розподіл у сучасному світовому господарстві
  - 5.3. Державне регулювання діяльності іноземних інвесторів
  - 5.4. Транснаціональні корпорації в процесі міжнародного руху капіталу
  - 5.5. Міжнародний кредит і його види
  - 5.6. Світовий ринок позичкових капіталів
- Література: [5], [6], [10], [11], [12]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ ТА ГОЛОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ У РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА

Тема 6. Міжнародна торгівля

- 6.1. Економічний зміст міжнародної торгівлі
  - 6.2. Цілі та основні напрямки зовнішньоторговельної політики
  - 6.3. Митні тарифи
  - 6.4. Нетарифні бар'єри
  - 6.5. Основні показники міжнародної торгівлі
  - 6.6. Сутність і основні види світових цін
  - 6.7. Форми і методи здійснення міжнародної торгівлі
  - 6.8. Міжнародні інститути з питань тарифів і торгівлі: Генеральна угода з тарифів і торгівлі / Світова організація торгівлі (ГАТТ/СОТ) та Рада митного співробітництва
- Література: [2], [5], [6], [10], [11], [12]

Тема 7. Міжнародні валютні відносини та світова валютна система

- 7.1. Сутність міжнародних валютних відносин
  - 7.2. Форми та елементи валютної системи
  - 7.3. Світова валютна система та етапи її розвитку
  - 7.4. Міжнародні фінансово-кредитні організації
  - 7.5. Поняття та особливості міжнародного валютного ринку
- Література: [5], [6], [8], [10], [11], [12]

Тема 8. Міжнародні розрахунки і платіжний баланс

- 8.1. Поняття і структура платіжного балансу
- 8.2. Розрахунок платіжного балансу
- 8.3. Поняття міжнародних валютних розрахунків

8.4. Основні форми міжнародних валютних розрахунків: акредитивна та інкасо

8.5. Додаткові форми міжнародних валютних розрахунків

Література: [2], [5], [6], [10], [11], [12]

Тема 9. Міжнародний поділ праці. Головні тенденції в розвитку міжнародного поділу праці та світового господарства

9.1. Сутність та особливості міжнародного поділу праці

9.2. Форми міжнародного поділу праці: міжнародна спеціалізація та міжнародне кооперування виробництва

9.3. Фактори та етапи розвитку міжнародного поділу праці

9.4. Умови і причини участі країн у міжнародному поділі праці

9.5. Основні показники участі країни в міжнародному поділі праці

9.6. Нові тенденції в розвитку МПП і світової економіки

Література: [5], [6], [7], [9], [10], [11], [12]

Тема 10. Інтернаціоналізація і глобалізація економічного розвитку. Міжнародна економічна інтеграція

10.1. Інтернаціоналізація та глобалізація економічного розвитку

10.2. Сутність, головні передумови і цілі інтеграційних процесів у світовому господарстві

10.3. Етапи інтеграційного процесу

10.4. Основні типи інтеграційних об'єднань

10.5. ЄС як найбільш розвинуте інтеграційне об'єднання

10.6. Інші інтеграційні угруповання

Література: [5], [6], [10], [11], [12]

Заключення

Вивчивши конкретні аспекти міжнародної економіки, студенти економічних спеціальностей зможуть краще зрозуміти сучасні світогосподарські проблеми, прогнозувати їхнє наукове вирішення. Зроблений теоретико-практичний огляд міжнародних економічних відносин дасть змогу сформулювати економічне практично орієнтоване інтернаціональне мислення. Дослідження економіки України у зіставленні з економікою інших держав допоможе узагальнити досвід світогосподарського розвитку, зрозуміти сучасний стан економіки світу, визначити її ціннісні орієнтири, варіанти та альтернативні шляхи розвитку на майбутнє.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				балів
			годин				
			лк.	лаб.	пр.	СРС	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТА БАЗОВІ ПИТАННЯ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ ЯК НАУКИ							
1	лекція	Тема 1. Світова економіка. Сутність, структура й основні етапи розвитку	2	-	-	-	-
	практика	Тема 1. Світова економіка. Сутність, структура й основні етапи розвитку	-	-	2	-	3
	самостійна робота	Тема 1. Світова економіка. Сутність, структура й основні етапи розвитку	-	-	-	6	2
2	лекція	Тема 2. Фактори виробництва у світовому господарстві. Ресурсний потенціал сучасної цивілізації	2	-	-	-	-
	практика	Тема 2. Фактори виробництва у світовому господарстві. Ресурсний потенціал сучасної цивілізації	-	-	2	-	3
	самостійна робота	Тема 2. Фактори виробництва у світовому господарстві. Ресурсний потенціал сучасної цивілізації	-	-	-	6	2
3	лекція	Тема 3. Міжнародна трудова міграція	2	-	-	-	-
	практика	Тема 3. Міжнародна трудова міграція	-	-	2	-	3
	самостійна робота	Тема 3. Міжнародна трудова міграція	-	-	-	6	2
4	лекція	Тема 4. Міжнародні науково-технічні зв'язки	2	-	-	-	-
	практика	Тема 4. Міжнародні науково-технічні зв'язки	-	-	2	-	3
	самостійна робота	Тема 4. Міжнародні науково-технічні зв'язки	-	-	-	6	2
5	лекція	Тема 5. Міжнародні інвестиції. Міжнародний кредит	2	-	-	-	-
	практика	Тема 5. Міжнародні інвестиції. Міжнародний кредит	-	-	2	-	3
	самостійна робота	Тема 5. Міжнародні інвестиції. Міжнародний кредит	-	-	-	6	2
6, 7	Самостійна робота	Підготовка до написання ПМК I	-	-	-	10	-
	ПМК I	Підсумковий контроль за змістовим модулем I	-	-	-	-	10
Всього за змістовий модуль I – 60 год.			10	-	10	40	35
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ ТА ГОЛОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ У РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА							
8	лекція	Тема 6. Міжнародна торгівля	2	-	-	-	-
	практика	Тема 6. Міжнародна торгівля	-	-	2	-	3
	самостійна робота	Тема 6. Міжнародна торгівля	-	-	-	6	2
9	лекція	Тема 7. Міжнародні валютні відносини та світова валютна система	2	-	-	-	-
	практика	Тема 7. Міжнародні валютні відносини та	-	-	2	-	3

		світова валютна система					
	самостійна робота	Тема 7. Міжнародні валютні відносини та світова валютна система	-	-	-	6	2
10	лекція	Тема 8. Міжнародні розрахунки і платіжний баланс	2	-	-	-	-
	практика	Тема 8. Міжнародні розрахунки і платіжний баланс	-	-	2	-	3
	самостійна робота	Тема 8. Міжнародні розрахунки і платіжний баланс	-	-	-	6	2
11	лекція	Тема 9. Міжнародний поділ праці. Головні тенденції в розвитку міжнародного поділу праці та світового господарства	2	-	-	-	-
	практика	Тема 9. Міжнародний поділ праці. Головні тенденції в розвитку міжнародного поділу праці та світового господарства	-	-	2	-	3
	самостійна робота	Тема 9. Міжнародний поділ праці. Головні тенденції в розвитку міжнародного поділу праці та світового господарства	-	-	-	6	2
12	лекція	Тема 10. Інтернаціоналізація і глобалізація економічного розвитку. Міжнародна економічна інтеграція	2	-	-	-	-
	практика	Тема 10. Інтернаціоналізація і глобалізація економічного розвитку. Міжнародна економічна інтеграція	-	-	2	-	3
	самостійна робота	Тема 10. Інтернаціоналізація і глобалізація економічного розвитку. Міжнародна економічна інтеграція	-	-	-	6	2
13, 14	Самостійна робота	Підготовка до написання ПМК I	-	-	-	10	-
	ПМК I	Підсумковий контроль за змістовим модулем I	-	-	-	-	10
Всього за змістовий модуль 2 – 60 год.			10	-	10	40	35
Екзамен							30
Всього з навчальної дисципліни – 120 год.							100

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

1. Міжнародна економіка як дисципліна
2. Поняття світової економіки та міжнародних економічних відносин
3. Етапи становлення і розвитку світової економіки
4. Структура сучасної світової економіки
5. Основні показники розвитку світової економіки
6. Фактори виробництва у світовому господарстві
7. Місце і роль природно-сировинних ресурсів у світовій економіці
8. Паливно-енергетичний потенціал у світовому господарстві
9. Ресурси непаливної мінеральної сировини
10. Аграрно-кліматичний потенціал світового господарства

11. Загальна характеристика населення і трудових ресурсів світу
12. Проблеми зайнятості у світовій економіці
13. Міжнародна міграція робочої сили
14. Державне регулювання міграції трудових ресурсів
15. Технологічні ресурси світу та світовий ринок технологій
16. Міжнародні некомерційні науково-технічні зв'язки
17. Міжнародне спільне проведення науково-технічних досліджень
18. Міжнародні комерційні науково-технічні зв'язки
19. Ліцензійна торгівля технологіями між країнами
20. Сутність і форми міжнародного руху капіталу
21. Масштаби руху міжнародних інвестицій, їх розподіл у сучасному світовому господарстві
22. Державне регулювання діяльності іноземних інвесторів
23. Транснаціональні корпорації в процесі міжнародного руху капіталу
24. Міжнародний кредит і його види

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

1. Економічний зміст міжнародної торгівлі
2. Цілі та основні напрямки зовнішньоторговельної політики
3. Митні тарифи
4. Нетарифні бар'єри
5. Основні показники міжнародної торгівлі
6. Сутність міжнародних валютних відносин
7. Форми та елементи валютної системи
8. Світова валютна система та етапи її розвитку
9. Міжнародні фінансово-кредитні організації
10. Поняття і структура платіжного балансу
11. Розрахунок платіжного балансу
12. Поняття міжнародних валютних розрахунків
13. Основні форми міжнародних валютних розрахунків: акредитивна та інкасо
14. Сутність та особливості міжнародного поділу праці
15. Форми міжнародного поділу праці: міжнародна спеціалізація та міжнародне кооперування виробництва
16. Фактори та етапи розвитку міжнародного поділу праці
17. Умови і причини участі країн у міжнародному поділі праці
18. Основні показники участі країни в міжнародному поділі праці
19. Інтернаціоналізація та глобалізація економічного розвитку
20. Сутність, головні передумови і цілі інтеграційних процесів у світовому господарстві
21. Етапи інтеграційного процесу
22. Основні типи інтеграційних об'єднань

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Білоцерківець В. В., Завгородня О. О., Лебедева В. К. та ін. Міжнародна економіка. Підручник./ За ред. А. О. Заді, В. М. Тарасевича – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 416 с.
2. Глобальна торгова система: розвиток інститутів, правил, інструментів СОТ: Монографія/ За ред. Циганкової Т.М. – К.: КНЕУ, 2003. – 660 с.
3. Економіка зарубіжних країн. / За ред.: Козака Ю.Г., Ковалевськ Е 40 кого В.В., Осипова В.М.– 3-тє вид. перероб. та доп. Навч. пос.— К.: Центр учбової літератури, 2007 — 544 с.
4. Ковальчук К.Ф. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції [текст]: навч. посіб./ К.Ф. Ковальчук, Д.Є. Козенков, Ю.Г. Момот. – К: «Центр учбової літератури», 2013. – 150 с.
5. Міжнародна економіка: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / [Козак Ю. Г., Лук'яненко Д. Г., Макогон Ю. В. та ін.]; За ред. Ю. Г. Козака, Д. Г. Лук'я-ненка, Ю. В. Макогона [3-тє вид.] — К.: Центр учбової літератури, 2009. - 560 с.
6. Міжнародна економіка. Конспект лекцій// Буковинська бібліотека [Режим доступу: <http://buklib.net/books/21935/>]
7. Міжнародні економічні відносини. Конспект лекцій// Луцька бібліотека [Режим доступу: <http://elib.lutsk-ntu.com.ua/book/fb/etme/2010/10-137/index.html>]
8. Міжнародні організації: Навч. посібник/ За ред. Козака Ю.Г., Ковалевського В.В., Логвінової Н.С. – К.: Центр навчальної літератури, 2009. - 223с.
9. Міжнародні стратегії економічного розвитку: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.]/ [Ю. Г. Козак, В. В. Ковалевський, Н. С. Логвінова та ін.]; За редакцією Ю. Г. Козака, В. В. Ковалевського, І. В. Ліганенко: – [2-ге вид.]– К.: Центр учбо- вої літератури, 2009. – 356 с.
10. Савельєв Є.В. Міжнародна економіка: теорія міжнародної торгівлі і фінансів: Підручник для магістрантів з міжнародної економіки і державної служби. – Тернопіль: Економічна думка, 2001. – 504 с.
11. Світова економіка: Підручник/ А.С. Філіпенко, О.І. Рогач, О.І. Шнирков та ін. – 2-ге вид., стереотип. – К.: Либідь, 2001. – 582 с.
12. Солонінко К. С. Міжнародна економіка: Навч. посібник. – К.: Кондор, 2008. – 382 с.

Допоміжна

13. История США: В 4 т./ Под ред. Г. Севастьянова. – М., 1983
14. Карпинський І. Нові індустріальні країни. Хто вони? – К., 1990
15. Корецький І. С. Дещо про минуле, недавнє минуле та сучасне української економіки. – К., 1995
16. Крип'якевич І. Всесвітня історія: В 3 кн. – К., 1995
17. Крип'якевич І. Історія України. – Львів, 1995
18. Лановик Б., Матисякевич З., Матейко Р. Історія Господарства: Україна і світ: Підручник. – К., 1995

19. Лановик Б. Д., Матисякевич З. М., Матейко Р.М. Економічна історія України і світу: Підручник/ За ред. Б.Д. Лановика. - 5-те вид., стер. – К.: Вікар, 2002
20. Лановик Б. Д., Лазарович М. В. Економічна історія: Курс лекцій. – 4-те вид., перероб. і доп. – К.: Вікар, 2003
21. Міжнародні економічні відносини: Історія міжнародних відносин: Підручник/ За ред. А. Філіпенка. – К., 1992
22. Павленко Ю. Історія світової цивілізації. Соціокультурний розвиток людства: Навч. посіб. – К., 1996
23. Пивовар С., Слюсаренко А., Стельмах С. Всесвітня історія. Новітній період. 1945-1997р.р. – К., 1998
24. Субтельний О. Україна: Історія / Пер.з англ.Ю.І. Шевчука; Вст. ст. С.В. Кульчицького.- 2-е вид. —К.: Либідь, 1992
25. Терещенко Ю. Україна і європейський світ: Нарис історії від утворення Старокиївської держави до кінця XVI ст.: Навч. посіб. – К., 1996
26. Україна і світ: історія господарства від первісної доби і перших цивілізацій до становлення індустріального суспільства: Навч. посіб./ За ред. Б.Д. Лановика. – К., 1994
27. Царенко О. М., Захарчук А.С. Економічна історія України і світу. Курс лекцій: Навчальний посібник. – Суми: Видавництво «Університетська книга», 2000
28. Чайковський В. Економічна історія світу і України: Навч. посіб. – Тернопіль, 1997
29. Эглау Х. Борьба гигантов. Экономическое соперничество Европы, США, Японии. – М., 1986
30. Экономическая история зарубежных стран: Курс лекций/ Н. Полетаева, В. Голубович, Л. Пашкевич и др.; Под общ. ред. В. Голубовича. – Минск, 1997
31. Экономическая история: Исследования, историография, полемика. – М., 1992
32. Экономическая история капиталистических стран. Учебное пособие./Под ред. Полянського Ф. Я., Жамина В. А. – М.: МГУ, 1986
33. Экономическая история капиталистических стран. Уч. Пособ./ Под ред. Чунтулова В. Т., Сарычева В. Г. – М.: Высшая школа, 1987
34. Экономика зарубежных стран. Капиталистические и развивающиеся страны. – М., 1990
35. Япония: экономика, политика, история. – М., 1989

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Навчально-інформаційний портал ТДАТУ <http://nip.tsatu.edu.ua>
2. Наукова бібліотека ТДАТУ <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
3. Методичний кабінет кафедри БКМТ
4. Сайт кафедри БКМТ <http://feb.tsatu.edu.ua/department/department-of-economics/>
5. Джерела Інтернет